

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
<p>4.1.1. Esantis teisinis reguliavimas, susijęs su kandidatų į vairuotojus egzaminavimo procedūromis stokoja aiškumo ir konkretumo, todėl kyla rizika dėl subjektyvaus ir nevienodo teisės normų taikymo.</p>	<p>5.1.1. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai siūlytume turint teisėkūros iniciatyvos teisę, svarstyti galimybę, siekiant objektyviai įvertinti kandidatų į vairuotojus teorines žinias, teorijos egzaminų, laikomų B kategorijos transporto priemonės vairuotojo pažymėjimui gauti temose, numatyti ne tik bendruosius, bet ir specifinius su šia kategorija susijusius klausimus, taip pat, siekiant išvengti galimo egzaminuotojų piktnaudžiavimo ir / ar nepagrįsto kandidatų į vairuotojus praktinių vairavimo įgūdžių egzaminų procedūrų vilkinimo, numatyti maksimalią, kandidatų į vairuotojus praktinio vairavimo įgūdžių egzaminų trukmę.</p>	<p>Nėra tikslinga teorijos egzamine nustatyti B kategorijai skirtų specifinių klausimų, kadangi tai yra dažniausiai vairuojama transporto priemonių kategorija ir pagal savo vairavimo specifiką yra lengviausia po B1 kategorijos, o bendrieji teorijos žinių patikrinimui skirti klausimai savaime yra orientuoti į dažniausiai pasitaikančias situacijas (pvz., Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo 2 priedo 1.9 papunktis dėl skirtingų transporto priemonių judėjimo ir matymo lauko ypatybių, 1.14 papunktis dėl dažniausiai pasitaikančių gedimų ir nesklaidumų arba 1.15 papunktis dėl saugos įrangos). Priešingai nei C, D ar pan. kategorijų transporto priemonių atvejais, visų B kategorijos kandidatų vairuotojų nėra prasminga testuoti dėl specifinių transporto priemonės sudedamųjų dalių (pvz., variklio, kuro tiekimo sistemos, elektros sistemos) veikimo principų ar kito pobūdžio specifikos, kuri eiliniam vairuotojui nėra aktuali kasdienės nekomercinės kelionės atveju ir tiesiogiai nepripusideda prie saugumo eisme gerinimo. Kartu paminėtina, jog tam tikros specifinės žinios (pvz., avarinių žibintų įjungimas, kaip tikrinamas skysčių lygis ir pan.)</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) atliktoje korupcijos rizikos analizėje nekvestionuoja 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB nuostatų ar jų taikymo bei nepasisako dėl bendrųjų teorijos egzaminų klausimų išsamumo / pakankamumo siekiant patikrinti žinias, reikalingas dalyvauti viešajame eisme, tačiau atkreipia dėmesį, kad atsižvelgiant į LR Vidaus reikalų ministerijos pateiktą nuomonę, jog būtent B kategorija ir yra dažniausiai vairuojama kategorija, manytina, jog tam tikri specifiniai klausimai gali būti aktualūs ir B kategorijos egzaminams, o esanti situacija, kuomet B ir B1 kategorijoms nenumatytos specialiųjų klausimų temos, galėtų būti vertinama kaip sudaranti nevienodas sąlygas egzaminuojamiesiems, laikantiems teorijos egzaminus B ir B1 transporto kategorijų vairuotojo pažymėjimui gauti, kitų</p>

		<p>patikrinama B kategorijos praktikos egzamino pradžioje.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad teorijos egzamino turinį nustato 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų II priedas (I. VAIRAVIMO EGZAMINAMS TAIKOMI MINIMALŪS REIKALAVIMAI), kuriame nustatytas turinys visoms kategorijoms ir konkrečios nuostatos, susijusios su A1, A2, A, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijomis. Šios direktyvos pagrindu buvo nustatyti esami reikalavimai.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, manytina, kad esami bendrieji klausimai teorijos egzamine yra pakankami patikrinti žinias, reikalingas saugiai dalyvauti viešajame eisme vairuojant B kategorijos transporto priemones.</p> <p>Maksimalios praktikos egzamino trukmės nustatymas neišspręstų pastaboje įvardintos problemos dėl galimo piktnaudžiavimo ar nepagrįsto vilkinimo. Pasiūlymu neatsižvelgiama į tai, kad neretu atveju reali praktikos egzamino trukmė gali priklausyti nuo to egzamino metu pasikeitusių eismo sąlygų (spūstys, kelią blokuojantis eismo įvykis, kelio darbai). Kartu neatsižvelgiama į tai, kad patys egzaminuotojų veiksmai yra apriboti laike dėl jiems priskirtų egzaminų tvarkaraščio, kas reiškia egzaminuotojų riziką akivaizdžiai pažeisti darbo organizavimo tvarką ir sulaukti tarnybinės atsakomybės.</p>	<p>egzaminuojamųjų atžvilgiu.</p> <p>Manytina, kad realios, dinamiškos ir besikeičiančios eismo sąlygos, tame tarpe ir meteorologiniai reiškiniai yra praktinio vairavimo įgūdžių tikrinimo būtinios sąlygos, kuomet egzaminuojamasis privalo saugiai ir profesionaliai dalyvauti eisme ir pademonstruoti įgytas žinias bei būtinus įgūdžius, todėl STT nuomone tai neturėtų įtakoti galimos numatytos maksimalios egzamino trukmės, o egzaminuotojų darbo krūvis yra tiesiogiai priklausantis nuo faktinio egzaminuojamųjų skaičiaus, todėl konkrečių tvarkaraščių sudarymas gali būti koreguojamas. Pateiktas vertinimas, jog „<...> maksimalios trukmės nustatymas galimai padarytų kandidatus į vairuotojus pažeidžiamesnius korupcinio pobūdžio manipuliacijoms, kadangi egzaminuotojui išliktų galimybė vilkinti laiką iki egzaminui skirto laiko pabaigos ir pažymėti, kad egzaminuojamasis per nustatytą laiką neatliko visų privalomų veiksmų arba pažymėti, kad egzaminuojamasis atsisakė atlikti kurią nors egzamino dalį<...>“ laikytinas dviprasmišku, nes ir esantis reglamentavimas neužkerta kelio egzaminuotojui žymėti, kad egzaminuojamasis per nustatytą</p>
--	--	---	--

		<p>Taip pat neatmestina galimybė, kad maksimalios trukmės nustatymas galimai padarytų kandidatus į vairuotojus pažeidžiamesnius korupcinio pobūdžio manipuliacijoms, kadangi egzaminuotojui išliktų galimybė vilkinti laiką iki egzaminui skirto laiko pabaigos ir pažymėti, kad egzaminuojamasis per nustatytą laiką neatliko visų privalomų veiksmų arba pažymėti, kad egzaminuojamasis atsisakė atlikti kurią nors egzamino dalį, jei jis stengtųsi iki egzaminui skirto laiko pabaigos grįžti į VĮ „Regitra“ padalinį. Šiuo metu galiojanti tvarka dėl egzamino trukmės nepasmerkia kandidato neišlaikyti praktikos egzamino, jei egzaminuotojas nepagrįstai vilkina procedūras, tačiau neranda priešasčių kandidatui žymėti klaidas.</p> <p>Kartu paminėtina, kad galimybė skūsti egzamino rezultatą negarantuoja, kad kiekvienas kandidatas ja pasinaudos, tad tokie piktnaudžiavimo atvejai nebūtinai iš karto išviešėtų nustačius maksimalią leistiną praktikos egzamino trukmę.</p> <p>1. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad maksimalios praktikos egzamino trukmės nustatymas nėra tinkama priemonė užkirsti kelią galimam piktnaudžiavimui egzaminuotojo tarnybine padėtimi, o tai galima atlikti VĮ „Regitra“ vidinėmis procedūromis ir tinkamu darbo organizavimu. VĮ „Regitra“ ketina koreguoti Motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo</p>	<p>laiką neatliko visų privalomų veiksmų arba pažymėti, kad egzaminuojamasis atsisakė atlikti kurią nors egzamino dalį. Dėl nustatytos rizikos valdymo VĮ „Regitra“ vidinėmis procedūromis ir tinkamu darbo organizavimu, VĮ „Regitra“ koreguojant Motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų aprašą ir taip siekiant apriboti egzaminuotojų galimybes subjektyviai skirti papildomas užduotis ar kitu būdu vilkinti praktikos egzaminą, STT papildomai vertins gavusi informaciją, dėl konkrečių minėto aprašo nuostatų pakeitimo ir / ar įgyvendinimo. Atsižvelgiant į tai STT pasiūlymą laiko aktualiu ir rekomenduoja svarstyti jo įgyvendinimo galimybes.</p>
--	--	---	---

	<p>5.1.2.1. Siekiant objektyvaus ir nešališko egzaminuojamojo įgūdžių bei gebėjimų įvertinimo praktinio vairavimo egzamino vykdymo metu, siūlytina sukonkretinti atitinkamas Motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų aprašo, patvirtinto VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-223 (2017 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. V-201 redakcija) nuostatas, numatant objektyviai įvertinamus atitinkamų situacijų ir klaidų vertinimo kriterijus.</p>	<p>kriterijų bei metodų aprašą siekiant apriboti egzaminuotojų galimybes subjektyviai skirti papildomas užduotis ar kitu būdu vilkinti praktikos egzaminą, tad manome, kad teigiamą pokytį galima pasiekti nekeičiant vidaus reikalų ministro įsakymo.</p> <p>VĮ „Regitra“ iki 2023 m. gruodžio 31 d. parengs Motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų aprašo pakeitimą, kad būtų pašalintos spragos ar nuostatos, leidžiančios egzaminuotojams dviprasmiškai taikyti vertinimo kriterijus ir suvienodinta nustatytų reikalavimų taikymo praktika.</p>	<p>Pasiūlymas ĮGYVENDINAMAS.</p>
<p>4.1.2. Nepakankamas teisinis reglamentavimas, susijęs su egzaminuojamųjų registracija, eilių valdymu bei kontrole sudaro sąlygas egzaminuojamiesiems sukčiauti bandant nuslėpti savo tapatybę, bei</p>	<p>5.1.2.2. Registravimosi laikyti egzaminą tvarkos apraše, patvirtintame Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2020 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. (1.1E)-1V-47 (Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2021</p>	<p>1. VĮ „Regitra“ iki 2023 m. spalio 31 d. pateiks pasiūlymą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo pakeitimo, kad būtų atsisakyta asmenų registracijos į egzaminą bei egzamino datos keitimo telefonu.</p>	<p>Pasiūlymas ĮGYVENDINAMAS.</p>

<p>egzaminuotojams piktnaudžiauti klientų eilių valdymo procedūromis, pasirenkant „reikiamus“ klientus.</p>	<p>m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 1V-514 redakcija) „Dėl registravimosi laikyti egzaminą tvarkos aprašo patvirtinimo“ įtvirtinti nuostata, jog registruojantis į teorijos ar praktikos egzaminą telefonu ar egzaminavimo centre VĮ „Regitra“ darbuotojas, registruojantis egzaminuojamąjį, visais atvejais, esant atitinkamiems požymiams, registracijos procedūrų metu egzaminuojamajam turi pateikti konkrečius papildomus klausimus egzaminuojamojo tapatybei nustatyti;</p> <p>5.1.2.3. Siekiant užtikrinti skaidrų vairuotojų praktinių įgūdžių egzaminavimo procesą bei siekiant išvengti galimų neskaidrių išankstinių susitarimų dėl būsimų egzaminų įvertinimo siūlytina teisinėmis / techninėmis / organizacinėmis / IT priemonėmis įdiegti automatizuotą egzaminuojamųjų priskyrimo konkrečioms egzaminuotojams sistemą, pagrįsta ne tik atsitiktinumo, bet ir egzaminuojamojo</p>	<p>2. VĮ „Regitra“ iki 2023 m. gruodžio 31 d. parengs asmenų atsitiktinio priskyrimo egzaminuotojams tvarką dėl visų kategorijų praktikos egzaminų bei įdiegs šios tvarkos įgyvendinimui reikalingus IT sprendimus, kad būtų užtikrintas skaidrus egzaminuojamųjų atsitiktinio priskyrimo procesas.</p> <p>3. VĮ „Regitra“ iki 2023 m. gruodžio 31 d. atliks į praktikos egzaminą atvykusių egzaminuojamųjų srautų valdymo, asmens tapatybės nustatymo bei egzaminuotojų naudojamų planšetinių kompiuterių naudojimo tvarkos analizę ir įdiegs pakeitimus, kad būtų apribotos galimybės daryti poveikį egzaminų rezultatams dėl</p>	<p>Pasiūlymas ĮGYVENDINAMAS.</p>
---	--	---	----------------------------------

	dviem skirtingų padalinių darbuotojams, skiriamiems šioms funkcijoms rotacijos būdu.		
4.2.2. Ne visais atvejais užtikrinama efektyvi asmenų, dalyvaujančių kandidatų į vairuotojus egzaminavimo procedūrose, viešų ir privačių interesų derinimo kontrolė, galimų viešų ir privačių interesų konfliktų prevencija.	5.2.1.3. Siekiant maksimalaus egzaminavimo procedūrų skaidrumo, siūlytina užtikrinti VĮ „Regitra“ vykdomos interesų konfliktų kontrolės efektyvumą, įgyvendinant papildomus kontrolės mechanizmus, pavyzdžiui, įpareigojant tiesioginius asmenų, vykdančių vairuotojų egzaminavimo procedūras, vadovus kartu su VĮ „Regitra“ korupcijos prevencijos (atitikties) pareigūnu (-ais) periodiškai (nustačius konkrečius periodus pvz. „ne rečiau kaip kas ketvirtį“) vertinti pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenis, atkreipiant ypatingą dėmesį į buvusius ir / ar esamus minėtų darbuotojų ryšius su VM bei užtikrinti šių patikrų rezultatų periodinį pateikimą filialų / įstaigos vadovybei.	Pažymėtina, kad VĮ „Regitra“ Vairuotojų egzaminavimo informacinėje sistemoje yra įdiegtas įrankis, kuris padeda automatinėmis priemonėmis valdyti interesų konfliktų situacijas, kad egzaminuotojams dėl praktikos egzaminų nebūtų priskiriami egzaminuojamieji, kuriuos jie mokino, kai dar dirbo vairavimo mokykloje instruktoriais arba nebūtų priskiriami egzaminuojamieji iš konkrečių vairavimo mokyklų, dėl kurių egzaminuotojui kyla interesų konfliktas dėl joje dirbančių artimų asmenų. VĮ „Regitra“ įgyvendindama 2023 m. korupcijos prevencijos veiksmų plano 1.5. priemonę, ne rečiau nei kartą per metus atlieka visų VĮ „Regitra“ darbuotojų, privalančių deklaruoti privačius interesus, deklaracijose pateiktų duomenų peržiūrą, su jos rezultatais supažindinami tiesioginiai vadovai ir kiti suinteresuoti asmenys. Pagal poreikį parengiamos rašytinės rekomendacijos. Atsižvelgiant į pateiktą pastebėjimą, VĮ „Regitra“ planuoja ne rečiau kas pusmetį vykdyti egzaminuotojų privačių interesų deklaracijų duomenų peržiūrą.	Pasiūlymas ĮGYVENDINAMAS.
<i>3. Kitos pastabos</i>			

<p>4.3.1. Nepakankamai griežta asmenų atsakomybė už atitinkamų teisės aktų, reglamentuojančių vairuotojų egzaminų laikymo procedūrų pažeidimus, įtakoja sukčiavimo ir nesąžiningo elgesio atvejų pakartotinumą.</p>	<p>5.3.1. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai: 5.3.1.1 turint teisėkūros iniciatyvos teisę bei siekiant viešojo eismo saugumo didinimo bei Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintų principų įgyvendinimo, siūlytume svarstyti inicijuoti atitinkamų įstatymų pakeitimus, siekiant numatyti atsakomybę už nesąžiningą, piktybišką asmenų veikimą naudojant technines priemones su transporto priemonių valdymu susijusių egzaminų metu, siekiant apgaulės būdu išlaikyti minėtus egzaminus;</p>	<p>Vidaus reikalų ministerija 2023 liepos 24 d. raštu kreipėsi į VĮ „Regitra“ ir Policijos departamentą dėl šio pasiūlymo įgyvendinimo. Policijos departamentas pateikė pasiūlymą dėl galimo Administracinių nusižengimų kodekso papildymo, VĮ „Regitra“ įsipareigojo tai padaryti iki spalio 31 d. Gavus VĮ „Regitra“ pasiūlymus dėl galimo teisinio reguliavimo tobulinimo, iki gruodžio 31 d. bus įvertinta ir nustatyta kokia apimtimi ir kiek efektyviai galima įgyvendinti šį STT pasiūlymą ir atsižvelgus į tai bus inicijuoti Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimai.</p>	<p>Pasiūlymas ĮGYVENDINAMAS.</p>
<p>4.3.2. Galimybė laikyti vairuotojų teorinių žinių patikrinimo egzaminą neribotai, sukuria neteisėto minėto egzamino informacijos rinkimo ir jos platinimo bei sukčiavimo rizikas.</p>	<p>5.3.1.2. Siekiant užkardyti galimus sukčiavimo ir neteisėto VĮ „Regitra“ vairuotojų teorijos egzaminų medžiagos platinimo atvejus, siūlytume svarstyti galimybę atitinkamų teisės aktų nuostatomis riboti galimybę vairuotojų teorijos egzaminą laikyti neribotai, numatant, jog išlaikius vairuotojų teorijos egzaminą atitinkamos kategorijos transporto priemonei valdyti, pakartotinis atitinkamo</p>	<p>VĮ „Regitra“ iki 2023 m. spalio 31 d. Vidaus reikalų ministerijai pateiks pasiūlymą dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo pakeitimo, kad būtų įtrauktos nuostatos ribojančios pakartotinai laikyti teorijos egzaminus. Įvertinus siūlomus pakeitimus ir jiems pritarus kitoms suinteresuotoms institucijoms, bus inicijuotas minėto aprašo pakeitimas.</p>	<p>Pasiūlymas ĮGYVENDINAMAS.</p>

	egzamino laikymas nėra galimas (išskyrus numatytas išimtis, susijusias su teisės vairuoti sugražinimu).		
--	---	--	--

_____